

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemski nedelje in praznike. — Inserati do 80 pett vrtst v Din 2, do 100 vrtst v Din 250, od 100 do 300 vrtst v Din 3, večji inserati pett vrtst v Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Čiščenje na Slovaškem:

Energični ukrepi češkoslovaške vlade

Zaradi rovarenja sumljivih elementov, ki so se zbirali okoli prof. Tuže, že svojčas obsojenega zaradi veleizdaje, in šefa propagandnega urada slovaške deželne vlade Macha, je bila osrednja vlada v Pragi prisiljena razpustiti v skladu z ustav nimi določbam prvo slovaško deželno vlado ter podvzeti stroge ukrepe za zaščito reda in edinstva češkoslovaške republike

PRAGA, 11. marca d. Kakor javlja iz Bratislave so zbudili ukrepi praske vlade v slovaški javnosti pomirjenje in olajšanje. O teh ukrepih je bil izdan uradni komentar, ki pravi:

Ceškoslovaški ustavni zakon o avtonomiji Slovaške, sporazum sklenjen 6. oktobra 1938 med raznimi slovaškimi strankami v Žilini in ki ga je odobrila tudi osrednja vlada kakor tudi pribislarski sporazum, na katerega se Slovaki opirajo pri svojih zahtevah po avtonomiji, pravijo, da tvorijo Ceška, Moravska in Slovaška enotno zvezno državo. Proti tej tezi sta nastopila na Slovaškem prof. Tuha in šef odseka za propagando pri slovaški vladi Mach. ki sta se opirala na dvoumne elemente, in izkoristili slabost in nedoločnost predsednika vlade Tisa in nekaterih drugih ministrov Propaganda proti državnemu edinstvu je v zadnjih dneh zavzela tolikšen razmah, da sta predsednik republike in predsednik osrednje vlade smatrala za potrebno posredovati, da bi na ta način ohranila veljavnost ustanovnih zakonov o avtonomiji Slovaške. Poleg tega so se začeli mnogi na Slovaškem neredi zaradi slabosti slovaške vlade. Zato je predsednik republike v četrtek zvečer razsrel dolžnosti predsednika vlade Tisa, ministra za gospodarstvo Pribislarskega, prometnega ministra in ministra za javna dela Turčanskega ter pravosodnega ministra Vanka. Članek slovaške vlade sta še nadalje ostala Sivak, ki je bil doslej podpredsednik slovaške vlade, in da sedaj postal predsednik ministrske sveta, ter Teplianski, ki je obdržal resor finančnega ministra. S to spremembou ni prizadel Karel Sidor, minister brez portfelja v slovaški vladi in član osrednje vlade v Pragi. Prav tako ni bilo nikake sprememb pri delegativih v skupnih resorih. Ta ukrep je bil podvet edino zaradi tega, da bi se preprečilo delo proti českoslov. edinstvu in da bi se okreplila red in mir. Ti ukrepi niso prizadeli niti slovaškega sporazuma v Žilini, tem manj, ker so v vladu ostali trije ministri, znani kot iskreni slovaški avtonomisti.

Novi predsednik slovaške vlade Sivak je bivši glavni urednik osrednjega glasila slovaške ljudske stranke, ki mu je sedaj glavni urednik minister Sidor. Novi predsednik slovaške deželne vlade Josip Sivak je bil rojen 1. 1888. Studiral je pravbo ter je bil tainik poslanskega kluba Hlinkove stranke Poslancev je bil že od 1. 1937 ter je bil tudi podpredsednik praskega parlamenta. V vladu dr. Tisa je bil minister za pravosvo.

Lista poudarja dejstvo, da so bili odločni ukrepi osrednje vlade neobhodno potrebni za ohranitev miru in normalnega razvoja na Slovaškem v interesu edinstvi českoslovaške države, posebno pa Slovaške same, ki jo je bilo treba rešiti podtalih elementov, katerih rovarenje ni imelo niti skupnega s pravimi koristmi slovaškega naroda.

Iz Bratislave poročajo, da je slovaška javnost mirno sprejela te dogodek in da celo boljšino manifestacije obdržava večino slovaškega prebivalstva. Prav tako podprtavajo odlično pripravljenost in točno funkcioniranje državnih organov, ki so dosegli svoji cilj brez prelivanja krvi. Na drugi strani poudarjajo, da je predsednik slovaškega deželnega zhora Sokol sprejel dogodek mirno in da snada med one osebnosti slovaškega naroda, ki so svojo usodo za vedno povezali z usodo bratov Čehov.

Sprečilo slovaški javnosti

BRATISLAVA, 11. marca d. Ukrepe osrednje vlade v Pragi je sporolj slovaški javnosti včeraj ob 12.30 po radiu v Bratislavu slovaški minister Teplianski, ki je izjavil med drugim:

Predsednik republike je odredil prosvetnemu ministru Jožetu Sivaku, naj vodi do sestave nove vlade slovaške zadeve. Minister Sivak je odpotoval v Rim, kjer bo zastopal naš narod pri kronanju novega papeža. Pri tei priložnosti mi je naložil predsednik republike, naj zastopam predsednika vlade v vseh pravilih in vseh dolžnostih. Prevzel sem to težko in odgovornost polno naloge iz ljubezni in čutu dolžnosti do svojega naroda. Ne moremo dovoliti, da bi nepravilni luhkomiselnog ograždal dragu pridobljeni svobodo. Zato bomo ostali zvesti geslu Hlinkove garde: Pozor vse dotlej, dokler ne bo imenovanova nova slovaška vlada, kar se bo kmalu zgodilo. Zagotavljamo vam, dragi brate in sestre, in vam, dragi nemški, madžarski in rošinski sodržavljani, da ne bomo imeli niti od znotraj niti od zunaj ovir, če se bomo te odgovornosti polne dni zavedali, da bosta blazostanje in bodočnost našega naroda začenjena z disciplino, mirom, redom in marljivim delom. Ker so podtalni in narodu sovražni elementi skušali povzročiti pri nas nemire, smo varnostne organe pomnožili, da zavrnemo mir, z oddelki vojske, oružništva in policije. Ne glejte v tem dejstvu intervencije, ki bi

Položaj v Madridu je še vedno nejasen

Komunistični uporniki so v predmestjih še vedno v premoči

MADRID, 11. marca i. Boji med komunisti in četami generala Miale divljata. Središče mesta je sicer delno že čiščeno, v predmestjih pa se komunisti trdovratno drže. Zabirkodali so se v posamezne hiše, edkeder streljajo na Mialeve čete. Sredi mesta se je včeraj spopadi tudi s tanki, a nad mestom se je razvila letalska bitka, v kateri je bilo eno komunistično letalo sestreljeno. Komunistom se je posrečilo, da so zasedli del mazistrata in del guvernerjevega palata. Sredite herberge bili včeraj tudi na eni glavnih madridskih ulic, na Alcali, ter v bližnjem gorodu.

Direktorij generala Miale in polkovnika Casada, ki je dosegel postopak z upomnično precej obzirno, je včeraj sklenil, da bo brezobjektno in v vsemi sredstvih zatrži komunistično vstajo. General Miale je dobil včeraj pomoč s fronte z Guadarrame in so njezove čete po linijah bojnih zasedle guvernerjevo palato ter poslopje telefonske družbe. Komunisti so imeli velike izgube. Po madridskih ulicah neprestano redijo stronice in divljo tanki v vseh smereh, a sanitete imajo polno dela. Doleti so ni povsem jasno, kdo je gospodar položaja v Madridu. Zdi se, da general Miale obvlada središče mesta, komunisti pa so v premoči v predmestjih.

Ponočni boji

MADRID, 11. marca AA. Ponoči so se borbe med komunisti in četami generala Miale nadaljevale. Posebno hudo so bile v predmestjih. Čete sveta za narodno obrambo napadajo iz parka Retiro sedež komunistične stranke. Obstaja bojanja, da se v poslopu komunistične stranke nahaja večje število talcev. Glavne čete komunistov so v severovzhodnem delu mesta. Uporniški oddelki so zasedli v glavnem hribi okoli dirljališča. Davi so se operaci-

je nadaljevale ter so že številne ulice prestopnice očiščene.

Anglija za zaščito svojih ladij

LONDON, 11. marca AA. Včeraj je neka nacionalistična križarka ustavila angleški parnik »Stengate« 23 milj severno od rta San Antonio ter ga pozvala, naj pluje v luku Palmas. »Stengate« je radiografsko javil angleškemu mornariškemu ministru zahtovo nacionalistične križarke ter zaprosil za pomoč.

Angleško mornariško ministrstvo je izdalo radiotelegrafno križarko »Intrepid« in »Innulsiv« nalog, naj takoj osvobodi parnik »Stengate«. Omenjeni križarki sta osvobodili parnik »Stengate« ter ga spremili v Gibraltar. Parnik »Stengate« 1.239 ton ter se je vrnil z Valencije, kamor je pripeljal živilske potrebskine.

LONDON, 11. marca i. Angleške vojne ladje, ki križarijo na Sredozemskem morju in v španskih vodah, so doble nalog, naj takoj napadejo vsako špansko podmorilico ali vojno ladjo, ki bi brez poziva napadla ali celo potopila kak angleški parnik ali trgovski ladjo. Angleški in francoski listi poudarjajo v zvezi s tem, da je popolnoma v skladu z Halifaxovo izjavo v zgornji zbornici.

Anglia ni priznala Francia kot vojne stranke

LONDON, 11. marca AA. Snoči je bilo izdano uradno poročilo, da je Anglia sicer priznala vlado generala Franca de Juze, da pa to ne pomeni, da mu je priznala pravico vojujoče se stranke.

Postani in ostani član vodnikove družbe!

Angleška sodba o mednarodnem opložaju

Angleški tisk presoja optimistično okoliščine za nadaljnji razvoj mednarodnih odnosa

LONDON, 11. marca br. Danajni dnevnik priobčujejo članke, ki izražajo velik optimizem glede nadaljnega razpletja med narodnimi krogovi. Italijanske neuradne zahteve po Nici in Karmelu imajo bolj značaj kupčje, prav tako se ne morejo vzeti za resne italijanske aspiracije po Džibuti in Tunisu. Sedanj napeti položaj bi se trenutno zboljšal, kadar hitro bi prislo do kake nove razorozitvene akcije ali vsaj prizadevanja za zmanjšanje oboroževanja. Na vsak način je novi položaj ter zaprosil za pomoč.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

z dne 11. III. 1939

Kranjska gora-Vršič 1515 m: —5, delno oblačno, 15 cm pršič, 50 cm podlage,

Reteče-Planica 870 m: —5, sončno, osojno 20 cm snega, sren,

Planica-Slatina 950 m: —5, sončno, 30 cm snega, sren,

Pokljuka 1300 m: —3, sončno, 10 cm pršič, 50 cm podlage,

Dom na Komni 1520 m: —5, sončno, 150 cm snega, srenec,

Dom na Voglu 1540: —4, sončno, 140 cm snega, pršič, sren,

Triglavsko jezero 1683 m: —8, sončno, 215 cm snega, pršič,

Dom na Kravcu 1700 m: —7, sončno, 75 cm snega, osojno pršič, prisnojno sren,

Velika planina 1558 m: —6, sončno, 55 cm snega, osojno pršič, prisnojno sren,

Možirska koča 1833 m: —4, sončno, 60 cm snega, pršič, mimo

Koča na Smrekovcu 1818 m: —5, sončno, 64 cm snega, pršič, mimo

Koča na Pešku 1882 m: —6, delno oblačno, 15 cm pršič, 50 cm podlage

v Španiji znatno olajšal mednarodno mesto. V londonskih političnih krogih je vzbudila vest, da so članke v Nemčiji naložili sprejeti, precejšnje začudenje. V Berlinu so namreč izdali danes poluradno izjavo, v kateri je izražena nemška nepravilnost za nadaljnje sodelovanje.

To poročilo pravi med drugim, da se moret med Cehi, Slovaki in Ukrajinci. Na češkoslovaških dogodkih je Poljska neposredno zainteresirana. V političnih krogih trdijo, da bodo slovaške nacionalne aspiracije v primeru, da bodo Slovaki smatrali češkoslovaško-poljsko mejo za definitivno, vedno našle popolno razumevanje.

Odmev na Poljskem

VARŠAVA, 11. marca AA. Dogodki na Slovaškem so zelo močno odjeknili na Poljskem. Mnogi listi so poročali v posebnih izdajah o dogodkih v Bratislavi. Listi pravijo v svojih komentarijih, da je kriza, ki je nastala na češkoslovaškem, prav tako težka, kakor je bila septemštrška dasi je popolnoma notranja. V zvezi s tem piše tisk, da se češkoslovaška kriza ne more smatrati za končano, ker obstajajo še nadaljnje težave glede ureditve odnosa med Cehi, Slovaki in Ukrajinci. Na češkoslovaških dogodkih je Poljska neposredno zainteresirana. V političnih krogih trdijo, da bodo slovaške nacionalne aspiracije v primeru, da bodo Slovaki smatrali češkoslovaško-poljsko mejo za definitivno, vedno našle popolno razumevanje.

Smrtna nesreča

Ljubljana, 11. marca. Proti jutru v noči od četrtka na petek se je smrtno ponesečil sprevodnik bratovnega vlaka na progi Postojna-Ljubljana Franc Martinšek. Približno ob štirih zjutraj je prispel tovorni vlak s skupino železničarjev na Verd, kjer se pa ne ustavlja. Ker proga med Logatecem in Borovnicami precej pada, je Martinšek, da bi čim vreme zaznamnil svojo dolžnost, zaviral tri vozove. Najbrž mu je pri zadnjem spodrmilo padel je pod kolesje, ki mu je prizadelo prsni koš, da je bil takoj mrtev.

Pokojni je bil iz ugledne železničarske družine in zaviral tri vozove. Življenje je izgubil v izpoljujuči svoje službene dolžnosti, v naporni in odgovorni železničarski službi. Bodil mrak na zemlji, težko prizadetim svojim našim iskreno sožalje!

Borzna poročila.

Carls, 11. marca. Beograd 10. — Paris 11.6575, London 20.625, New York 439.625, Bruselj 73.975, Milan 23.13, Amsterdam 233.50, Berlin 176.45, Praga 15.025, Varsava 83. — Bukarešta 3.37.

